

1504.

Na osnovu člana 12 stav 5 i člana 14 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPREČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA
BAKTERIJE PSEUDOMONAS SYRINGAE PV. ACTINIDIAE TAKIKAWA,
SERIZAWA, ICHIKAWA, TSUYUMU & GOTO***

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere za sprečavanje unošenja i širenja, otkrivanje i iskorjenjivanje bakterije *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* Takikawa, Serizawa, Ichikawa, Tsuyumu & Goto (u daljem tekstu: štetni organizam), granice područja ukoliko je štetni organizam prisutan ili postoji rizik od njegovog prisustva na određenom bilju.

Definicija određenog bilja

Član 2

Određeno bilje je živi polen i bilje za sadnju, osim sjemena, koji pripadaju rodu *Actinidia* Lindl.

Unošenje određenog bilja

Član 3

Određeno bilje porijeklom iz država koje nijesu članice Evropske unije (u daljem tekstu: treće države), može se unositi na teritoriju Crne Gore ako ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Dopunska izjava" sadrži sljedeće podatke da je:

1) određeno bilje cijeli životni ciklus gajeno u zemlji u kojoj nije poznato da se pojavljuje štetni organizam; ili

2) određeno bilje cijeli životni ciklus gajeno u području slobodnom od štetnog organizama koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla uspostavila kao slobodno od štetnih organizama u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere; ili

3) određeno bilje proizvedeno na mjestu slobodnom od štetnog organizma (pest free place) ili mjestu proizvodnje slobodnom od štetnog organizma (pest free site), koje je odredila nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla i uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i da je:

a) gajeno u strukturi sa stepenom izolacije i zaštite od spoljnih uticaja što isključuje prisustvo štetnog organizma;

b) službeno pregledano dva puta u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa, radi otkrivanja simptoma infekcije, prije izvoza i da je utvrđeno da je bilje slobodno od štetnog organizma;

c) okruženo područjem poluprečnika od najmanje 100 m u kojem je određeno bilje:

- službeno pregledano dva puta tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa u odgovarajuće vrijeme, radi otkrivanja simptoma infekcije prije izvoza, a svo određeno bilje koje je pokazivalo simptome zaraze, otkriveno inspeksijskim pregledima odmah uništeno; ili

- odmah uništeno; ili

- odnosno svaka biljka određenog bilja redovno ispitana u odgovarajuće vrijeme i da je ispitivanjem utvrđeno da je slobodna od štetnog organizma.

4) proizvedeno na mjestu slobodnom od štetnog organizma (pest free place), koje je odredila nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa odgovarajućim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i da je:

a) na tom mjestu određeno bilje službeno pregledano, uzorkovano i ispitano dva puta u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa prije izvoza i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma;

b) mjesto proizvodnje okruženo područjem poluprečnika od najmanje 4500 m u kojem je određeno bilje:

- službeno pregledano, uzorkovano i ispitano dva puta, u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa prije izvoza i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma; ili

- u poluprečniku od 500 m oko mjesta proizvodnje određeno bilje odmah uništeno; ili

- odnosno svaka biljka određenog bilja u poluprečniku od 500 m oko tog mjesta redovno ispitana u odgovarajuće vrijeme i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma.

c) u slučaju iz podtačke b) al. 2 ili 3 ove tačke, unutar područje na udaljenosti između 500 m i 4500 m od mjesta proizvodnje svo određeno bilje je uništeno ili ispitano u skladu sa planom uzorkovanja kojim je sa 99% pouzdanošću moguće potvrditi da je nivo prisustva štetnog organizma u određenom bilju ispod 0,1 %.

Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 tač. 3 ili 4 ovog člana, u fitosertifikatu se dodatno navode i podaci o ispunjenosti jednog od sljedećih uslova, da:

- određeno bilje direktno potiče od matičnih biljaka koje su gajene pod uslovima iz stava 1 tač. 1 ili 2 ili 3 ovog člana;

- određeno bilje direktno potiče od matičnih biljaka koje su prethodno pojedinačno testirane i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma;

- određeno bilje ispitano je u skladu sa planom uzorkovanja kojim je sa 99% pouzdanošću moguće potvrditi da je nivo prisustva štetnog organizma u određenom bilju ispod 0,1 %.

Kada su ispunjeni uslovi iz stava 1 tačka 2 ovog člana, u rubrici fitosertifikata „Mjesto porijekla“ navod se naziv područja slobodnog od štetnog organizma (pest free area).

Premještanje određenog bilja

Član 4

Određeno bilje porijeklom iz Crne Gore može se premještati unutar Crne Gore, ako ga prati biljni pasoš i ako su ispunjeni sljedeći uslovi, da je:

1) određeno bilje cijeli životni ciklus gajeno na područjima u Crnoj Gori za koje nije poznato da je prisutan štetni organizam (not known to occur);

2) određeno bilje cijeli životni ciklus gajeno u zaštićenom području u skladu sa posebnim propisom;

3) određeno bilje cijeli životni ciklus gajeno u području proglašenom slobodnom od štetnog organizma (pest free area) koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa odgovarajućim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere;

4) proizvedeno na mjestu slobodnom od štetnog organizma (pest free place) ili mjestu proizvodnje slobodnom od štetnog organizma (pest free site), koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i da je:

a) gajeno u strukturi sa stepenom izolacije i zaštite od spoljnih uticaja što isključuje prisustvo štetnog organizma;

b) službeno pregledano dva puta u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa, radi otkrivanja simptoma infekcije, prije premještanja i da je utvrđeno da je bilje slobodno od štetnog organizma;

c) okruženo područjem poluprečnika od najmanje 100 m u kojem je određeno bilje:

- službeno pregledano dva puta tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa u odgovarajuće vrijeme, radi otkrivanja simptoma infekcije prije premještanja, a svo određeno bilje koje je pokazivalo simptome infekcije, otkriveno inspekcijским pregledima, je odmah uništeno; ili

- odmah uništeno; ili

- odnosno svaka određena biljka redovno ispitana u odgovarajuće vrijeme i da je ispitivanjem utvrđeno da je slobodna od štetnog organizma.

5) proizvedeno na mjestu slobodnom od štetnog organizma (pest free place) koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja u zemlji porijekla uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i da je određeno bilje:

a) službeno pregledano, uzorkovano i ispitano dva puta, u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa prije premještanja i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma;

b) mjesto proizvodnje okruženo područjem poluprečnika od 500 m u kojem je određeno bilje:

- službeno pregledano, uzorkovano i ispitano dva puta, u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa prije premještanja i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma; ili

- u poluprečniku od 500 m oko mjesta proizvodnje određeno bilje odmah uništeno; ili

- odnosno svaka biljka određenog bilja u poluprečniku od 500 m oko tog mjesta redovno ispitana u odgovarajuće vrijeme i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma.

c) područje od 500 m je okruženo područjem širine 4 km u kojem je određeno bilje:

- službeno pregledano, uzorkovano i ispitano dva puta, u odgovarajuće vrijeme tokom posljednjeg vegetacionog ciklusa prije premještanja, a mjere eradikacije su preduzete u svim slučajevima ako je štetni organizam identifikovan na određenom bilja, a ove mjere su se sastojale od hitnog uništavanja inficiranog određenog bilja; ili

- odmah uništeno; ili

- ispitano u skladu sa planom uzorkovanja kojim je sa 99% pouzdanošću moguće potvrditi da je nivo prisustva štetnog organizma u određenom bilju ispod 0,1 %.

Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 tač. 4 ili 5 ovog člana, određeno bilje treba da dodatno ispunjava jedan od sljedećih uslova, da:

a) određeno bilje direktno potiče od matičnih biljaka koje su gajene pod uslovima iz stava 1 tač. 1 ili 2 ili 3 ili 4 ovog člana;

b) određeno bilje direktno potiče od matičnih biljaka koje su prethodno pojedinačno testirane i da je utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma;

c) određeno bilje ispitano je u skladu sa planom uzorkovanja kojim je sa 99% pouzdanošću moguće potvrditi da je nivo prisustva štetnog organizma u određenom bilju ispod 0,1 %.

Unošenje štetnog organizma

Član 5

Štetni organizam se može unositi na teritoriju Crne Gore samo za naučne svrhe.

Posebni nadzor

Član 6

Radi utvrđivanja prisustva i sprečavanja širenja štetnog organizma sprovodi se sistematsko istraživanje (u daljem tekstu: posebni nadzor) nad određenim biljem, u skladu sa godišnjim programom fitosanitarnih mjera.

Posebni nadzor vrši se:

- vizuelnim pregledima;
- uzimanjem uzoraka i ispitivanjima u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma.

Posebni nadzor se zasniva na naučnim i tehničkim principima i dokazima, biologiji štetnog organizma i njegovih vektora, prisustvu i biologiji određenog bilja, kao i drugim odgovarajućim informacijama u vezi sa prisustvom štetnog organizma.

Posebni nadzor vrši se u odgovarajuće vrijeme tokom godine, kada postoji mogućnost otkrivanja štetnog organizma.

Ako držaoc bilja posumnja ili ustanovi da je štetni organizam prisutan na određenom bilju, biljnim proizvodima ili drugim objektima i u području gdje prisustvo tog organizma ranije nije bilo poznato, odmah obavještava organ uprave nadležan za dravstvenu zaštitu bilja radi preduzimanja odgovarajućih mjera radi sprečavanja uspostavljanja i širenja štetnog organizma.

O rezultatima posebnog nadzora obavještava se Evropska komisija do 31. januara naredne godine, za godinu u kojoj je sproveden posebni nadzor.

Primjena

Član 7

Odredba člana 6 stav 6 ovog pravilnika primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

* U ovaj pravilnik prenešena je Odluka Komisije 2017/198/EU od 2. februara 2017. godine o mjerama za sprječavanje unošenja u Unije organizma *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* Takikawa, Serizawa, Ichikawa, Tsuyumu & Goto i njegovog širenja unutar Unije (Commission Implementing Decision (EU) 2017/198 of 2 February 2017 as regards measures to prevent the introduction into and the spread within the Union of *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* Takikawa, Serizawa, Ichikawa, Tsuyumu & Goto)

Broj: 323-69/18-3

Podgorica, 15. novembra 2018. godine

Ministar
mr **Milutin Simović, s.r.**